

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 004.93.378.147

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13382741>

Використання штучного інтелекту у навчанні перекладу в умовах цифровізації вищої лінгвістичної освіти

Євстратов Юрій Ігорович

незалежний експерт, <https://orcid.org/0009-0004-9292-870X>

Прийнято: 11.07.2024 | Опубліковано: 29.07.2024

Анотація. Мета: Стаття присвячена актуальній проблемі взаємодії глобалізації, перекладу та локалізації. Автор досліджує, як процеси глобалізації впливають на розвиток перекладацької діяльності та наголошує на необхідності враховувати культурні та мовні особливості різних регіонів при локалізації продуктів і послуг. Дослідження спрямоване на аналіз впливу глобалізації на розвиток перекладу та локалізації, а також на визначення ролі технологій штучного інтелекту в цих процесах.

Для досягнення мети були використані **методи** проведення аналізу наукової літератури з питань глобалізації, перекладу та локалізації. Також було використано метод порівняльного аналізу для виявлення тенденцій у розвитку цих галузей.

У статті розглядаються різноманітні аспекти глобалізації, такі як її вплив на економіку, культуру та науку. Особлива увага приділяється ролі перекладу як засобу міжкультурної комунікації та його розвитку в умовах глобалізації. Детально аналізуються поняття «локалізація» та його складову «локаль», через

встановлення їх ролі у забезпеченні ефективної комунікації з різними цільовими аудиторіями.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному аналізі взаємозв'язку глобалізації, перекладу та локалізації. Автор обґрунтовує необхідність використання технологій штучного інтелекту для підвищення якості перекладу та локалізації.

Отримані результати дослідження мають важливе практичне значення для перекладачів та компаній, які працюють на міжнародному ринку. Дослідження показало, що глобалізація призвела до зростання попиту на перекладацькі послуги та висунула нові вимоги до якості перекладу. Було виявлено, що технології штучного інтелекту значно спрощують процес локалізації та підвищують його ефективність.

У *висновку* автор дійшов до думки, що глобалізація є потужним рушієм змін у сфері перекладу та локалізації. Для успішної роботи в умовах глобалізації перекладачам необхідно володіти не тільки мовними компетенціями, але й знаннями в галузі культурології та технологій. Автор наголошує, що для якісного перекладу в умовах високої конкуренції необхідно враховувати умови локалі цільової групи перекладу.

Ключові слова: штучний інтелект, переклад, локалізація, глобалізація

The usage of artificial intelligence in teaching translation in conditions of digitization of higher linguistic education

Yevstratov Yurii Ihorovych

independent expert, <https://orcid.org/0009-0004-9292-870X>

Abstract. Purpose: *this article describes the connection between globalization, translation and localization. Author researches the influence of globalization processes on development of translations and stresses the need to consider cultural and language peculiarities of various regions whilst making localization of products and services. The research is aimed at establishing the connection between globalization, translation and artificial intelligence. Objectives of research were reached by conducting methods of scientific analysis of scientific articles about globalization, localization and translation and conducting comparison analysis of articles. Globalization is reviewed from various perspectives such as the influence of globalization on economy, culture and science. Translation is considered in this article as a tool of intercultural communication. Author defines key features of proper modern translation as locale and localization. Scientific novelty of this research lies in the description of connection between globalization, localization and translation. The benefits of using AI for translation are also described. Result:* *in conclusion the research findings have significant practical implications for both translators and companies operating in the global market. The study has shown that globalization has led to an increased demand for translation services and imposed new requirements on translation quality. It has been found that artificial intelligence technologies significantly simplify the localization process and increase its efficiency. Author concludes the research stating that globalization is a powerful driver of change in the field of translation and localization. To succeed in a globalized environment, translators need to possess not only linguistic competencies but also knowledge in the fields of cultural studies and technology. A promising direction for further research is to study the impact of artificial intelligence on the quality of machine translation and its integration into translation management systems.*

Keywords: *artificial intelligence, translation, localization, globalization*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями (Вступ).

Штучний інтелект поступово й непомітно проникає в різні сфери нашого життя неухильно покращуючи його якість та полегшуючи роботу. Свою нішу він знайшов в повсякденному житті (знайти рецепт, порахувати суму, тощо), в медицині (аналіз симптомів, обробка та аналіз знімків, тощо) науці (розрахунки, допомога в пошуку інформації, допомога з оформленням) та інших сферах нашого життя. В умовах тотальної глобалізації, при потребі продавати виготовлені товари в різні куточки світу, з'явилася потреба в перекладах з урахуванням локалізації. Технології штучного інтелекту можуть допомогти робити переклади з урахуванням локалізації значно простіше виконуючи роль тлумачного словника, помічника перекладача.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Огляд літератури). В статті досліджуються одразу декілька понять, таких як глобалізація, локалізація, переклад та штучний інтелект. Зокрема, Макарова М. включає в поняття «глобалізація» не лише економічну складову, але й культурну: «Глобалізація культури живить обмін культурними цінностями різних країн, підтримує зближення традицій. Для культурної глобалізації характерне й зближення ділової та споживчої культур між різними країнами світу та розширення міжнародного спілкування. З одного боку, це призводить до популяризації окремих національних культур у всьому світі, а з іншого - популярні міжнародні культурні явища можуть витіснити національні чи перетворювати їх на міжнародні» [2]. На переклад через призму глобалізації дивилась Т. Кремнева, яка стверджувала, що переклад – це один із найважливіших шляхів взаємодії національних культур, дієвий спосіб міжкультурної комунікації. Він у безперервному еволюційному процесі набуває значення вічного двигуна комунікації, рух якого неможливо досягнути раз і назавжди [3]. Локаль та

локалізацію досліджував німецький вчений італійського походження П.Сардіні. А. Олійник дав визначення поняттю штучний інтелект у своїй статті: “штучний інтелект— розділ комп'ютерної лінгвістики та інформатики, що опікується формалізацією проблем та завдань, які подібні до дій, що виконує людина” [12]. Л. Маковійчук, досліджуючи використання штучного інтелекту в перекладі вказував на те як штучний інтелект може полегшити професійне життя перекладача [13]. На етичні аспекти вказує в своїй роботі Бердо Р.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Проблема використання технологій штучного інтелекту в навчанні в наш час набуває все більшої актуальності, зокрема і в галузі навчання перекладу. Мало дослідженим є питання використання сучасних інструментів штучного інтелекту для створення перекладу із урахуванням різноманітних культурних, лінгвістичних та контекстуальних особливостей. Враховуючи вищесказане, ми розробили рекомендації щодо ефективного використання цих інструментів у навчальному процесі, беручи до уваги специфіку різних мов та культур, а також вдосконалили існуючі технології для забезпечення високоякісного перекладу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

- Провести аналіз існуючих статей на тему переклад, глобалізація, локалізація, штучний інтелект.
- Проаналізувати використання штучного інтелекту в перекладі.
- Визначити, що таке переклад з урахуванням локалізації
- Обґрунтувати користь використання технологій штучного інтелекту в перекладі тексту з урахуванням локалізації

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів (Результати дослідження).

Глобалізація. Коротке слово, яке кожен може інтерпретувати по різному, виходячи з особистого життєвого досвіду. У ньому закладений географічний,

політичний, фінансовий, етнічний, інтернаціональний, міжнаціональний зміст. Однозначне визначення цьому слову дати не просто, проте багато науковців сходяться на думці, що однією з ключових рис глобалізації є кооперація без кордонів.

Визначення глобалізації у сучасній літературі найчастіше обмежується суто економічним аспектом поняття. [1].

Починаючи з періоду активного розвитку мережі інтернет, глобалізація масово охоплює не лише виробництво та бізнес процеси, а й освіту, медицину, культуру та багато інших сфер. До прикладу, розробка ліків у інтернаціональних компаніях може відбуватися одразу в декількох країнах із залученням провідних фахівців там, де це найбільш доцільно з точки зору результату, а не місця розташування лабораторії. Так і з наукою, в наш час наукові дослідження можуть фінансуватися міжнародними організаціями та проводитись в міжнаціональних та міжнародних наукових групах, вченим з яких не обов'язково зустрічатись вживу для швидкої, точної та ефективної передачі інформації та координації зусиль.

Ще одним важливим аспектом глобалізації є культура. Зокрема, Макарова М. приходиться до думки, що: «Глобалізація культури живить обмін культурними цінностями різних країн, підтримує зближення традицій. Для культурної глобалізації характерне й зближення ділової та споживчої культур між різними країнами світу та розширення міжнародного спілкування. З одного боку, це призводить до популяризації окремих національних культур у всьому світі, а з іншого - популярні міжнародні культурні явища можуть витіснити національні чи перетворювати їх на міжнародні» [2, 58].

Глобалізація, це явище яке неформально зводить багато процесів до негласних стандартів. Наприклад, для доставки більшості вантажів між підприємствами на різних континентах (комплектуючі з заводу виробника до

конвеєрної лінії по збірці) доставляють водними видами транспорту з причин цінової доцільності. Так можна і сказати про мову. Левова частка ділової комунікації в світі між носіями різних мов та культур відбувається англійською мовою, тому що вона найбільш поширена, і вірогідність того, що людина з іншої сторони монітора Вас зрозуміє більша, в порівнянні з використанням менш поширених або майже не поширених в світі мов.

Проте це виробничі аспекти. Вироблену продукцію (матеріальну і нематеріальну), продукти, електронні вироби, книги, статті в блозі потрібно донести до споживача так, щоб він зацікавився.

Життєво необхідним для ефективного розвитку глобалізації є порозуміння між людьми. Не лише на мовному, але й культурному рівні. Необхідно розуміти звідки співрозмовник родом, мати уявлення про його культуру, історію його країни. Якщо країна багатонаціональна, чи мова країни має свої особливості в різних регіонах, бажано використовувати діалектні слова регіону проживання співрозмовника. До прикладу візьмемо Канаду, яка історично була заселена французами та англійцями, які між собою воювали на різних континентах. Хоча Канада, це єдина країна, в різних провінціях можуть розмовляти англійською чи французькою мовами, і не завжди франкомовний канадець буде радий, коли його сприйматимуть як англосовного. Це зовсім не сприятиме ефективній глобалізації. Якщо ж ми візьмемо до прикладу англосовного канадця, хоча мова його спілкування англійська, вона має свій канадський колорит. Особливості однієї мови в різних регіонах також можна назвати словом «локалізація».

Оскільки «Локаль» та «Локалізація» це лише складові очікуваного результату роботи сучасного перекладача, пропоную спочатку розглянути, що таке переклад та його основні типи.

Т. Кремнева стверджує, що переклад – це один із найважливіших шляхів взаємодії національних культур, дієвий спосіб міжкультурної комунікації. Він у

безперервному еволюційному процесі набуває значення вічного двигуна комунікації, рух якого неможливо досягнути раз і назавжди [3].

Переклад – відтворення оригіналу засобами іншої мови із збереженням єдності змісту і форми. Ця єдність досягається цілісним відтворенням ідейного змісту оригіналу в характерній для нього стилістичній своєрідності на іншій мовній основі. Шлях до досягнення такої єдності не лежить через встановлення формальних відповідників. Зіставлення засобів різних мов, навіть найбільш віддалених, можливе лише шляхом зіставлення функцій, які виконують різні мовні засоби. Звідси точність перекладу полягає у функціональній, а не формальній відповідності оригіналу. Переклад є однією з важливих форм міжкультурних взаємин. Оскільки знання іноземних мов і в давні часи, і сьогодні не можна назвати масовим, перекладачі виступають посередниками між народами, які спілкуються в найрізноманітніших сферах життя. Окрім посередницької функції, перекладні твори виконують і творчу, продуктивну місію, бо завжди були важливим стимулом розвитку національних мов, літератур, культур [4, 164-165].

За критерієм взаємозв'язку з оригіналом виокремлюють такі види перекладу: дослівний переклад (механічна заміна слів заданої мови на еквіваленти слів іншої мови за умов збереження конструкції); вільний переклад (передає загальний зміст іншою мовою відповідно до розуміння перекладача). За критерієм участі людини виокремлюють машинний та автоматичний переклади тексту, що виконуються електронними машинами [5].

За критерієм умов праці перекладача вирізняють письмовий та усний переклад. За критерієм жанрово-стилістичної приналежності тексту виділяють інформативний, або спеціальний, (офіційно-діловий, науково-технічний, газетно-публіцистичний, переклад релігійних текстів) і художній переклад. За критерієм сфери спілкування розрізняють художній, науковий, технічний,

релігійний, юридичний, політичний, побутовий та інші типи перекладу. Отже, в залежності від різних критеріїв у перекладознавстві є різні класифікації перекладів. За критерієм форми виділяють письмово-письмовий, усно-усний, письмово-усний та усно-письмовий переклади. За критерієм взаємозв'язку з оригіналом виокремлюють дослівний та вільний переклади. За критерієм участі людини виокремлюють машинний та автоматичний переклади. За критерієм жанрово-стилістичної приналежності тексту розрізняють інформативний (спеціальний) і художній переклади. За критерієм сфери спілкування розрізняють художній, науковий, технічний, релігійний, юридичний, політичний, побутовий та інші типи перекладу [6, 167].

Перейдемо до понять «Локалізація» та його складової «Локаль».

Локалізація — це «процес модифікації продукту для конкретної локалі». Метою локалізації має бути те, щоб люди з певної локалі могли без труднощів використовувати продукт своєю мовою. Даний продукт може бути будь-чим, що можна продати міжнародній споживчій групі, але на практиці термін «локалізація» зазвичай використовується для програмного забезпечення та вебсайтів [7].

Локаль, в свою чергу, за визначенням П. Сандріні — це набір параметрів, що використовуються для визначення мови користувача, країни та інших уподобань. Це приблизно комбінація мови та географічного регіону з усіма культурними наслідками. Наприклад, країна, регіон або місто. Локаль не є культурою, оскільки культура є більш всеохоплюючою, набагато глибше вкоріненою і менш мінливою, ніж локаль. Візьмемо, наприклад, ЄС: ви можете адаптувати програмний продукт для ринку ЄС, щоб він використовувався англійською мовою з усіма необхідними юридичними та культурними адаптаціями. Локаль не є мовою, хоча мова є важливою частиною локалі. Однак можуть бути локалі, які використовують ту саму мову, що й оригінал, але все одно потребують

адаптації продукту для успішного використання, наприклад, французька у Франції та французька в Канаді. Локалізація продукту означає адаптацію мовних та культурних особливостей контенту (тексту, зображень, голосових послідовностей тощо) до певної географічної або демографічної локалі. Це включає адаптацію контенту до місцевих умов для таких особливостей, як формати дати та часу, валюти, числа, мова, кольорове кодування, культурні вибори, системи письма [7].

Локалізація включає в себе не лише мову, а й інші притаманні для населення певної країни виміри такі як формат відображення грошових одиниць (знак валюти перед сумою чи після неї), розбивка великих чисел на розряди (можуть розділятися пробілами або комами), розділення повного числа й дробу (крапкою чи комою), дати. Для країн англосаксонського блоку та деяких постколоніальних країн необхідно враховувати систему вимірів, яка там використовується. Для вірної локалізації необхідно розуміти фути перед Вами чи метри, фунти чи кілограми й проводити локалізацію перекладу відповідно до точних вимог з переводом одиниць виміру, якщо це необхідно.

Міщенко А. у своїй статті під назвою «Локалізація та інтернаціоналізація перекладу у контексті міжкультурної комунікації» дає наступне визначення терміну «локалізація»: Під терміном «локалізація» розуміють адаптацію продукту та технічної документації на продукти до умов, мови, культури та традицій прогнозованого ринку збуту [8, 151].

Пім дає такі визначення «локалізації» з точки зору лінгвістики:

«Локалізація», як адаптація інтернаціоналізованого тексту до певної локалі, охоплює все, що теоретики перекладу намагалися легітимізувати протягом кількох десятиліть, включаючи обширний рерайтинг як частину стандартного міжмовного трансферу. Локалізацію необхідно розглядати як

потенційно корисний додаток для науки про переклад, який лише збагачує результат роботи перекладача. [9]

Допомогти з локалізацією перекладу під певну групу людей об'єднаних локалю можуть сучасні технології, зокрема штучний інтелект.

Термін 'штучний інтелект' (англ. Artificial Intelligence від лат. intellectus 'розум') був вперше вжитий у 1956 році на семінарі у Стенфордському університеті, хоча як напрямок наукових досліджень ШІ існує з 40-х років ХХ століття. Термін 'штучний інтелект' може використовуватися у широкому або вузькому розумінні. У вузькому розумінні ШІ – це інтелект, який проявляється у результаті функціонування будь-якої автоматизованої системи або комп'ютерної програми. У широкому розумінні ШІ – це здатність автоматизованої системи або комп'ютерної програми виконувати функції людини, приймаючи оптимальне рішення на основі аналізу зовнішніх чинників та з урахуванням життєвого досвіду людства [10, 349].

На думку А. Олійника, штучний інтелект — розділ комп'ютерної лінгвістики та інформатики, що опікується формалізацією проблем та завдань, які подібні до дій, що виконує людина. Він стверджує, що штучний інтелект (далі – ШІ) давно став частиною життя людини. Він допомагає відпочивати, вчитися і працювати. Сьогодні машини вже вміють розпізнавати мову, володіють технічним зором, який дозволяє їм з точністю визначати вік, стать, емоції людини, розпізнавати об'єкти (машини відповідають, які предмети бачать на малюнках, яка їхня кількість, до якого класу вони належать) і тому подібне. Штучний інтелект має широке застосування в сучасному суспільстві. Більш конкретно, використовується для медичної діагностики, електронної комерції, дистанційного керування роботами та дистанційного зондування Землі. ШІ використовується для розробки та розвитку численних галузей, включаючи фінансування, охорону здоров'я, освіту, транспорт та інші [11].

Розглянемо як саме штучний інтелект може допомогти перекладачу в створенні більш якісного, зрозумілого та локалізованого перекладу.

Л. Маковійчук висловився стосовно використання штучного інтелекту в перекладі таким чином: «Сервіси для перекладу на основі штучного інтелекту надзвичайно полегшують нам життя. Жодних паперових словників, часто тільки смартфон. Проте існує багато нюансів і деякі з них доволі суттєві. По-перше, автоматизований переклад зазвичай дослівний, без урахування особливостей тієї чи іншої мови та часто з помилками. Тому такий спосіб спілкування, до прикладу, можна порадити тому, хто зовсім не знає мови, яка йому потрібна. Але там, де використовуються шаблони (юридичні, урядові документи), ці інструменти забезпечують досить якісний результат» [12, 67-68].

На думку А. Візнюк штучний інтелект може надати такі переваги у навчанні:

- **Адаптивне навчання.** Надає можливість відстежувати індивідуальний процес кожного учня, студента та сповіщати викладача щодо труднощів у розумінні навчального матеріалу.
- **Персоналізоване навчання.** ШІ надає можливість кожному обирати швидкість навчання, обирати рівень і поступовість виконання завдань, врахування інтересів і переваг кожного.
- **Автоматичне оцінювання.** ШІ надає можливість на основі автоматичного оцінювання здійснити аналіз відповіді, надати індивідуальний зворотний зв'язок, створити для кожного індивідуальний план навчання. Інтервальне навчання. Надає можливість закріплення навчального матеріалу, що за допомогою ШІ може бути здійснено поетапно.
- **Оцінка викладача студентами.** На підставі анкетування студентів виявляється їх відношення до викладачів, що є підставою для одержання відповідної інформації та коригування дій [13, 16].

Г. Скрипка, яка досліджувала штучний інтелект в освіті, прийшла до наступного висновку: «Цифрові компетентності, яких набудуть педагоги по завершенню навчання, дозволять їм підготуватися до роботи в умовах цифрового світу, підвищити мотивацію та залучення учнів до навчання, звільнити час для більш творчої та персоналізованої роботи з учнями, створити інклюзивне середовище, яке відповідає потребам всіх учнів», що свідчить про ще одну перевагу використання сучасних цифрових технологій, а саме штучного інтелекту [14, 235]

Штучний інтелект, явище багатогранне. В нього закладений величезний масив даних, накопичених за десятиліття й навіть століття. Допоміжними для перекладача можуть стати такі особливості ШІ:

- **Контекстуальний аналіз:** ШІ здатний аналізувати й розуміти контекст тексту, що дозволяє уникнути дослівного перекладу та зберегти сенс і стиль оригіналу.
- **Адаптація до культурних особливостей:** завдяки обширній базі знань та доступу до багатьох ресурсів ШІ може приймати до уваги культурні особливості та специфіку цільової аудиторії, що важливо не лише у бізнесовій чи торгівельній сферах, але й культурній.
- **Автоматичне виявлення мови:** Багато програм ШІ можуть автоматично визначати мову оригіналу та пропонувати відповідний переклад.

Поширеними та популярними програмами перекладу, в тому числі й перекладу документів є:

- **Google Translate:** Один з найпопулярніших інструментів, який підтримує переклад тексту, документів та веб-сторінок. Він також враховує контекст та культурні особливості.
- **DeepL Translator:** Відомий своєю високою точністю та здатністю зберігати стиль оригіналу. Підтримує переклад документів та текстів.

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

- **Microsoft Translator:** Пропонує переклад тексту, мови та зображень. Також підтримує функції локалізації для бізнесу.
- **OpenL Translate:** Підтримує переклад понад 100 мов та забезпечує високу точність завдяки використанню передових алгоритмів ШІ.

Ось декілька прикладів того, як одне й те ж українське слово може мати різні варіації в англійській мові в залежності від локалі.

Локаль	Українське слово	Англійський переклад	Відповідник в іншій локалі
EN-US vs EN-GB	Осінь	Fall	Autumn (британський)
	Ліфт	Elevator	Lift (британський)
	Цукерки	Candy	Sweets (британський)
	Футбол	Soccer	Football (британський)

Також є набір слів, які синонімів специфічних лише для окремих локалей:

Локаль	Українське слово	Англійський відповідник
EN-AU	Привіт	G'day
	Барбекю	Barbie
	Шльопанці	Thongs
EN-CA	Монета в 1 канадський долар	Loonie
	Шапка	Toque

Приклад запиту до штучного інтелекту, в якому речення перекладено із використанням слів типових для локалі:

Запит: Переклади речення на англійську з локалю en-au: “мої шльопанці порвались”.

Відповідь:

- Literal translation (дослівний переклад): My flip-flops broke.
- More colloquial (розмовний): My thongs have snapped.
- Even more colloquial (більш розмовний): My thongs have gone.

Вибір варіанту залежить від контексту:

- "My flip-flops broke" - це найпряміший переклад і буде зрозумілий у будь-якій англійській країні.
- "My thongs have snapped" - більш розмовний варіант, який часто використовується в Австралії для позначення шльопанців.
- "My thongs have gone" - ще більш розмовний і неформальний варіант, який означає, що шльопанці стали непридатними для використання.

У випадку із мірами й величинами, необхідно наголошувати на переведенні їх в систему якою користується цільова аудиторія перекладу (за необхідності):

Запит: Переклади на англійську з урахуванням локалі en-gb й переведи міри в імперську систему вимірів: Відстань від пункту А до пункту Б становить один кілометр.

Відповідь:

- З округленням до десятих часток милі:
 - The distance between point A and point B is approximately 0.6 miles.
(Відстань між пунктом А і пунктом Б становить приблизно 0.6 милі.)
- З більшою точністю:

- Point A is about $\frac{5}{8}$ of a mile from point B. (Пункт А знаходиться приблизно в $\frac{5}{8}$ милі від пункту В.)
- The distance between point A and point B is just under two-thirds of a mile. (Відстань між пунктом А і пунктом Б трохи менше двох третин милі.)

Важливо розуміти задачі перекладу й підлаштовувати переклад саме під культурні особливості групи людей з цільової локалі перекладу. До прикладу, якщо ви хочете продавати теслярський набір DIY (зроби сам) в Великобританії, то бажано вказувати міри довжини саме в системі, яка звична британцям.

Штучний інтелект інструмент безумовно потужний, який прискорює та покращує роботу перекладача. Проте не варто забувати й про етичні аспекти використання технологій ШІ в навчанні. Використання штучного інтелекту потребує свідомого врахування етичних аспектів. Важливо забезпечити етичні стандарти, як-от прозорість, відповідальність та конфіденційність, у всіх аспектах використання штучного інтелекту. Навчання та підготовка дослідників щодо етичного використання штучного інтелекту має бути необхідним складником освітнього процесу. [15]

Висновки. На основі опрацьованих наукових статей були розібрані поняття глобалізації, локалізації, локалі, перекладу та штучного інтелекту. Визначено, що попри те, що глобалізація приймає тенденцію на уніфікацію (приклад використання англійської мови для ділової комунікації), для реалізації матеріальних та нематеріальних продуктів необхідно враховувати цільові аудиторії, їхні мови та мовні особливості. При дослідженні проблеми локалізації, визначено, що необхідно враховувати низку факторів для проведення якісного перекладу, а саме локаль, діалектні слова та величини вимірів. Досліджені переваги використання штучного інтелекту в перекладі з урахуванням локалізації. Розроблені рекомендації для використання штучного інтелекту для

перекладу з урахуванням локалізації. Визначені переваги використання штучного інтелекту для виконання перекладу з урахуванням локалізації.

Список використаних джерел:

1. Семенюк Е.П. Глобалізація: світло та тіні реального розвитку людства // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2003. - С 15-18
2. Макарова М.В. Взаємозв'язок глобалізації та культури у сучасному світі // Питання культурології. Науковий журнал. - № 40. - С. 54-61
3. Кременева Т.В. Актуальні проблеми перекладу термінології в документно-інформаційній діяльності // Національна металургійна академія України
4. Птушка А.С. Методика перекладу англійських текстів на українську мову та труднощі їх перекладу // Наукові записки кафедри педагогіки. - Харків. -2019. - Вип. 27. - С. 163-169
5. Литвин І.М. Перекладознавство: навч.посіб. - Черкаси, 2014. - 132 с.
6. Мануляк М. С. Типологія перекладу у світлі сучасної перекладацької традиції / Мануляк М. С., Богайчук О. С. // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія.- 2022. - № 55. - С 166 - 169
7. Сандріні П. Локалізація та перекладу // МуТра Науковий журнал. - 2008. - Том 2
8. Міщенко А.Л. Локалізація та інтернаціоналізація перекладу у контексті міжкультурної комунікації // Наукові записки КДПУ. - Серія: Філологічні науки (мовознавство) : зб. наук. праць. - Кіровоград. - 2012. - Вип. 104, ч. 1. - С. 151-158
9. Пим А. Локалізація та лінгвістика // Університет Ровіра та Віргілі. - Тетрагона. - 2001
10. Горбенко С.С. Штучний інтелект як технологія створення автоматизованих інтелектуальних систем // Нові наукомісткі технології

- виробництва матеріалів, виробів широкого вжитку та спеціального призначення. - Київський національний університет технологій та дизайну. - 2016. - С. 349
11. Олійник А.І Підходи до використання штучного інтелекту у різних галузях життєдіяльності суспільства / Олійник А.І., Бурак Н.Є. // Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. - 2021
12. Маковійчук Л.Б. Штучний інтелект у перекладацькій діяльності // III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки». - Тернопільський Національний Технічний Університет. - Тернопіль. - 2022
13. Візнюк І.М. Використання штучного інтелекту в освіті // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. - 2021. - Вип. 59. - С. 15 - 22
14. Скрипка Г. Штучний інтелект в освіті: удосконалення програм підвищення кваліфікації педагогів // Інформаційні технології і засоби навчання. - Науковий журнал. - 2024. - Том 101. - № 3
15. Бердо, Р. С., Расюн, В. Л., & Величко, В. А. (2023). Штучний інтелект та його вплив на етичні аспекти наукових досліджень в українських закладах освіти. Академічні візії, (22). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/469>